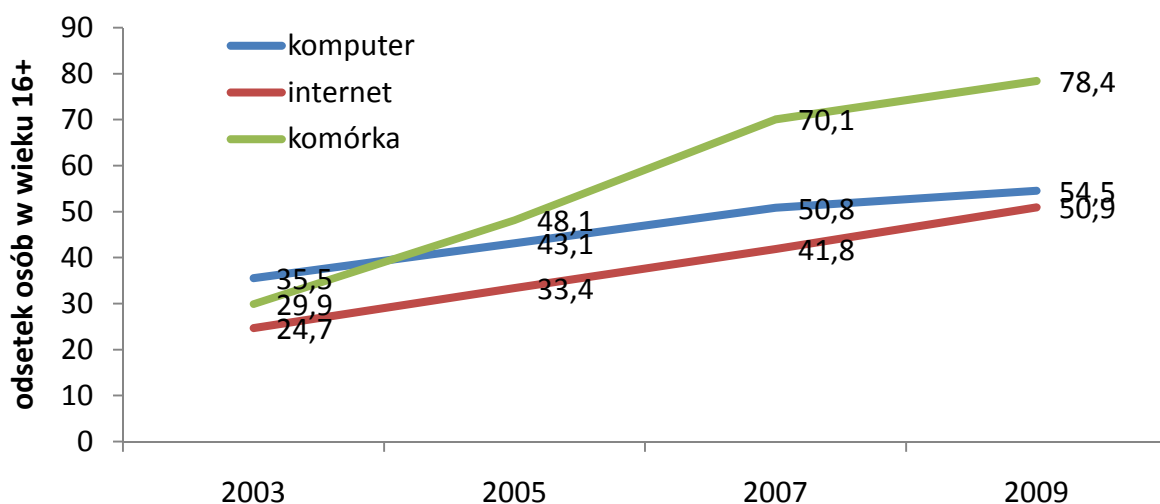

dr Dominik Batorski
Uniwersytet Warszawski ICM

Dwie Polski – użytkownicy internetu i osoby niekorzystające

Polacy a nowe technologie

Z internetu korzysta już ponad połowa Polaków w wieku 16+ (50,9% w marcu 2009).

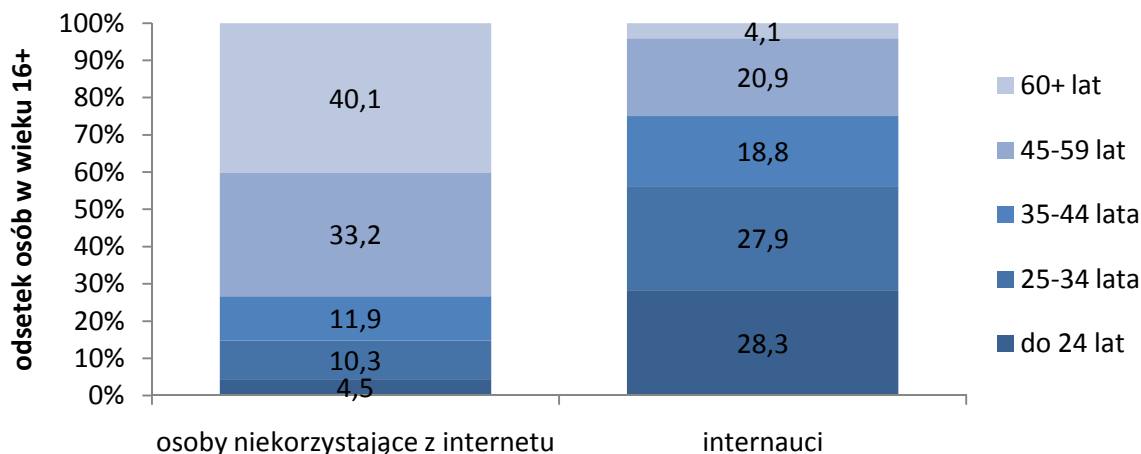
Na przestrzeni ostatnich lat przyrost użytkowników internetu jest systematyczny i wynosi około 8,5-9 punktów procentowych w okresie dwóch lat. W okresie marzec 2007 – marzec 2009 nieco wolniejszy niż wcześniej był przyrost osób korzystających z komputerów a także telefonów komórkowych. Warto też zauważyć, że coraz rzadziej korzystanie z komputerów nie wiąże się z korzystaniem także z internetu.

Coraz większy odsetek osób korzystających z internetu to osoby, które mają dostęp do sieci w domu (obecnie 91% w porównaniu do 80% dwa lata wcześniej). Z drugiej strony coraz więcej jest osób, które nie korzystają z internetu mimo iż posiadają komputer z dostępem do internetu we własnym domu. Obecnie aż 22% osób, które posiadają w domu dostęp do internetu nie korzysta z sieci. Jest to ponad 13% dorosłych Polaków (o dwa punkty procentowe więcej niż w 2007r.).

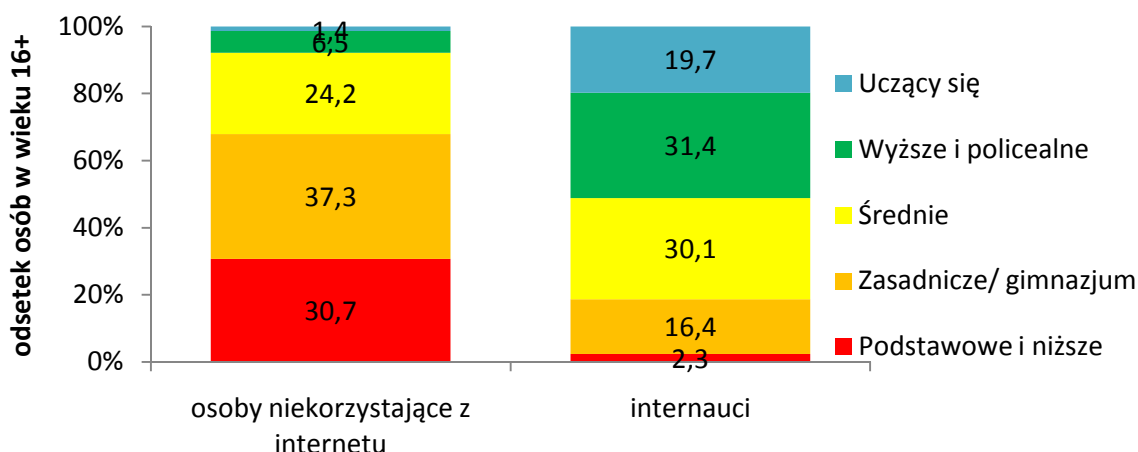
Moment, w którym połowa Polaków korzysta z internetu skłania do porównań. Różnice pomiędzy osobami, które korzystają z komputerów i internetu i tymi, które z nich nie korzystają są olbrzymie. Można właściwie powiedzieć, że mamy w tej chwili dwie Polski. Jedną nowoczesną, młodą, dobrze wykształconą i drugą tradycyjną, słabo wykształconą i słabo radzącą sobie w obecnych czasach. Przyjrzyjmy się dokładnie różnicom.

Kto korzysta z internetu

Największe różnice pomiędzy osobami korzystającymi z internetu i tymi, którzy z niego nie korzystają są pod względem wieku i wykształcenia. Z internetu korzysta zdecydowana większość młodych (87% osób w wieku 16-24 lat) i bardzo niewiele starszych osób (6% w wieku 65 i więcej lat). W konsekwencji internauci to przede wszystkim ludzie młodzi – 56% stanowią osoby w wieku 16-34 lat. Natomiast wśród niekorzystających aż 73% to osoby powyżej 45 roku życia (patrz wykres).

Ogromne znaczenie ma również wykształcenie. Z internetu korzystają przede wszystkim osoby uczące się (94% uczniów i studentów) i lepiej wykształcone (83% osób z wyższym wykształceniem). Wśród osób z wykształceniem podstawowym z sieci korzysta zaledwie 7%. Dlatego ponad połowa internautów to osoby uczące się lub posiadające już wyższe wykształcenie, natomiast ponad dwie trzecie niekorzystających to osoby z wykształceniem podstawowym lub zawodowym.

Duże znaczenie dla faktu korzystania z internetu ma również status społeczno zawodowy. Korzysta olbrzymia większość uczniów i studentów, a także większość osób pracujących. Najmniej użytkowników jest wśród emerytów, rencistów i rolników. Aż trzy czwarte internautów to osoby uczące się lub pracujące (poza rolnictwem), wśród niekorzystających takich osób jest ledwie 25%.

Korzystanie z internetu jest też związane z wielkością miejscowości zamieszkania. Im większa miejscowość, tym więcej osób korzysta. Należy jednak podkreślić, że znaczenie wielkości miejsca zamieszkania jest mniejsze niż innych czynników, a dodatkowo jego znacznie maleje. Jest to efektem znacznego przyrostu liczby użytkowników na wsi z 26% w 2007 roku do 38 w 2009. Nie maleją natomiast pokazane wyżej różnice pod względem wykształcenia, jak i te pod względem wieku.

Aktywność zawodowa

Osoby korzystające z internetu nie tylko znacznie częściej pracują w porównaniu do tych, którzy z internetu nie korzystają, ale dodatkowo jeśli porównamy wyłącznie osoby pracujące, to okaże się, że użytkownicy znacznie częściej podejmują lepiej płatną lub dodatkową pracę. W ostatnim roku aż 15,7% internautów znalazło taką pracę, podczas gdy wśród pozostałych osób było to zaledwie 6,1%. Dodatkowo internauci znacznie częściej podnoszą swoje kwalifikacje i umiejętności z myślą o

możliwości lepszych zarobków. W ostatnim roku aż 24% z nich zdobyło nowe kwalifikacje, podczas gdy wśród osób, które z sieci nie korzystają było to zaledwie 3,5%. Znacznie częściej spotyka ich także awans zawodowy – w okresie ostatniego roku awansowało trzy razy więcej pracujących użytkowników, niż osób niekorzystających. Internauci znacznie częściej zaczynają własną działalność gospodarczą (w okresie ostatniego roku, trzy razy częściej niż osoby niekorzystające).

Relacje i zaangażowanie społeczne

Osoby korzystające z internetu mają większą liczbę przyjaciół niż ci co nie korzystają. Dodatkowo wśród tych drugich więcej jest osób, które czują się osamotnione. Aż 25,8% z nich czuje się osamotniona podczas gdy wśród internautów uczucia tego doświadcza 17%.

Użytkownicy internetu wykazują także większe zaufanie do innych ludzi – 16% deklaruje, że większości ludzi można ufać, podczas gdy wśród osób które nie korzystają jest to tylko 11%. Co więcej, w ostatnich dwóch latach nastąpił istotny wzrost zaufania do innych ludzi. W większym stopniu większe zaufanie deklarowały osoby, które korzystają z internetu (wzrost zaufania jest pozytywnie skorelowany z korzystaniem z internetu), a także najmłodszy badani.

Internauci inaczej niż osoby niekorzystające reagują też na kłopoty i trudne sytuacje w swoim życiu. Częściej zwracają się o radę i pomoc do innych ludzi. Znacznie częściej też w takich sytuacjach mobilizują się do działania. Rzadziej się poddają czy sięgają po alkohol czy środki uspokajające.

Osoby korzystające z internetu znacznie częściej angażują się na rzecz społeczności lokalnej (19,1% w porównaniu do 11,8% wśród osób, które nie korzystają). Znacznie częściej biorą udział w różnego rodzaju zebraniach publicznych i częściej są na nich aktywni. Wśród osób, które mogły głosować w ostatnich wyborach parlamentarnych w 2007 roku częściej głosowały osoby korzystające z internetu niż te, które z niego nie korzystają – deklarowany udział w wyborach był o około 10 punktów procentowych wyższy wśród internautów.

Internauci znacznie częściej niż osoby niekorzystające są członkami organizacji i stowarzyszeń. Co więcej należą też do większej liczby tych organizacji, a także częściej pełnią jakieś funkcje w tych organizacjach.

Ogólnie rzecz biorąc wśród internautów jest wyraźnie więcej osób aktywnych społecznie.

Spędzanie czasu wolnego, uczestnictwo w kulturze i religijność

Użytkownicy internetu znacznie aktywniej uczestniczą w kulturze, niż osoby niekorzystające. W okresie miesiąca 39% użytkowników było w kinie, teatrze lub na koncercie, wśród pozostałych osób zaledwie 7%.

W restauracji kawiarni lub pubie było w okresie miesiąca 58% internautów i tylko 13% pozostałych osób. Na spotkaniu towarzyskim było odpowiednio 73% użytkowników i 34% innych osób. Internauci znacznie częściej uprawiają sporty lub inne formy aktywności fizycznej. Przyznaje się do tego 38% internautów i tylko 10% innych osób. Wyraźnie mniej czasu poświęcają natomiast na oglądanie telewizji.

Internauci cechują się też mniejszą religijnością – rzadziej uczestniczą w nabożeństwach niż osoby, które z internetu nie korzystają. Po części wynika to z różnic wieku i wielkości miejscowości zamieszkania. Wśród internautów wyraźnie więcej jest osób, które w ogóle nie chodzą do kościoła (35,5% w stosunku do 25,8% wśród niekorzystających). Znacznie mniej jest natomiast tych, którzy regularnie uczestniczą w nabożeństwach.

Zadowolenie z życia

Internauci są bardziej zadowoleni praktycznie ze wszystkich sfer życia niż osoby, które z internetu nie korzystają. Jedynym wyjątkiem jest zadowolenie z miejscowości w której się żyje. Jest ono nieco niższe wśród internautów, niż wśród osób, które z sieci nie korzystają. Może to być efektem mniejszego związku osób korzystających z internetu z własną miejscowością, ale także większej wiedzy o innych miejscach.

Podsumowanie

Fakt korzystania z internetu silnie różnicuje społeczeństwo polskie. Z internetu znacznie częściej korzystają osoby młode, uczące się i lepiej wykształcone. Jednocześnie są to osoby znacznie bardziej aktywne zarówno pod względem zawodowym, jak i społecznym.